

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta 27.11.2025 § 25

§ 25

Valtuustoaloite uimahallikertojen maksuttomuudesta 7–17-vuotiaille espoolaisille (Kh-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Uppa Marianne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Liikuntajohtaja Merra Martti

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että merkitään selostusosa tiedoksi vastauksena valtuutettu Eva-Lena Gästrinin ja 10 muun valtuutetun 18.8.2025 jättämään valtuustokysymykseen uimahallikertojen maksuttomuudesta 7–17-vuotiaille espoolaisille.

Käsittely

Päätös

Liikunta- ja hyvinvointilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuutettu Eva-Lena Gästrin ja 10 allekirjoittanutta valtuutettua on tehnyt aloitteen, joka koskee lasten ja nuorten uimataidon edistämistä tarjoamalla maksuttomia uintikertoja Espoon uimahalleissa.

Aloitteessa nostetaan esiin huolestuttava kehityssuunta lasten ja nuorten uimataidossa sekä kesän 2025 aikana tapahtuneet hukkumistapaukset, joissa uhreina on ollut poikkeuksellisen paljon alaikäisiä. Aloitteessa oli viittaus vuoden 2022 uimataitotutkimukseen, jonka mukaan vain 55 % kuudesluokkalaisista osaa uida pohjoismaisen määritelmän mukaisesti vähintään 200 metriä, osoittaa selkeän tarpeen toimenpiteille.

Espoon kaupunki pitää lasten ja nuorten liikkumista, turvallisuutta ja hyvinvointia ensiarvoisen tärkeänä. Uimataito on keskeinen osa vesiturvallisuutta ja sitä voidaan edistää monin eri tavoin. Maksuttomien uintikertojen tarjoaminen 7–17-vuotiaille espoolaisille on yksi konkreettinen keino madaltaa kynnystä uimahallikäynteihin ja lisätä vedessä vietettyä aikaa, joka tutkimusten mukaan tukee uimataidon kehittymistä.

Lasten liikkumiseen aktiivisesti vaikuttaa erityisesti perheen esimerkki, elämäntapatottumukset sekä taloudellinen ja sosiaalinen tilanne. Espoossa on lapsille tarjolla paljon erilaisia mahdollisuuksia liikkua maksuttomasti. Näitä mahdollisuuksia ei kuitenkaan hyödynnetä maksimaalisesti. Maksuton uinti 7-17- vuotiaille olisi epätasaisesti hyödynnetty ratkaisu, joka ei kuitenkaan yksin lisää liikkumista tai tasa-arvoa niin paljon kuin toivotaan. Kaikki lapset ja nuoret eivät käyttäisi maksutonta mahdollisuutta,

vaan hyöty kohdistuisi niihin, jotka jo ennestään harrastavat ja liikkuvat paljon ja käyvät uimassa. Vähän liikkuville maksuttomuus ei lisää yksistään uintikertoja ja uimataidon oppimista. Näihin lapsiin ja nuoriin vaikuttavampi keino on lisätä uimahallikäyntejä ja uimaopetusta varhaiskasvatukseen sekä koululaisuintiin.

Espoossa on jo vakiintunut vuosittainen malli, jossa maksuttomia uintikertoja tarjotaan 7–17-vuotiaille koulujen hiihtoloma- ja syyslomaviikoilla (ma–pe) sekä kesällä erillisissä tapahtumissa. Vuonna 2025 toteutuneet käynnit ja kustannukset ovat seuraavat:

- Hiihtolomaviikolla 2025:
4048 käyntiä, kustannus 16 596,80 € (4,10 €/ käynti)
- Syyslomaviikolla 2025:
4433 käyntiä, kustannus 18 175,30 € (4,10 €/ käynti)
- Kesätapahtuma Leppävaaran maauimalassa 30.8.2025:
450 osallistujaa, kustannus 2 115 € (4,70 €/ käynti)

Yhteensä maksuttomien uintikertojen Espoon panostus menetettyinä maksutuloina vuonna 2025 on ollut 36 887,10 €.

Vuonna 2024 Espoon uimahalleissa 7–17-vuotiaiden maksullisista uintikäynneistä kertyi seuraavat tulot:

- Kertalippuja myytiin 53 898 kpl á 4,10 €, tulot 220 981,80 €
- 10x sarjalippuja myytiin 2272 kpl á 31,10 €, tulot 70 539,20 €
- 25x sarjalippuja myytiin 408 kpl á 57,00 €, tulot 23 256,00 €

Yhteensä tulot: 314 777,00 €

Jos 7–17-vuotiaiden uintikäynnit olisivat kokonaan maksuttomia, kaupungin tulot vähenisivät arviolta noin 315 000 € vuodessa. Tämä tulonmenetys vaikuttaisi suoraan uimahallien maksutulo-odotuksiin ja edellyttäisi muutoksia muiden asiakasryhmien hinnoittelussa. Mikäli muiden tuotteiden hintoja korotettaisiin esimerkiksi 1 eurolla, vaikutus olisi merkittävä erityisesti:

- Aikuisten kertalipuissa (suuri volyymi)
- Sarjalipuissa ja perhelipuissa, joissa useampi henkilö maksaa
- Uimaseuroissa ja harrasteryhmissä, jos sarjalippujen hinnat nousisivat

Korotukset voivat vähentää ostohalukkuutta ja vaikuttaa palveluiden saavutettavuuteen erityisesti pienituloisissa perheissä. Hyvää tarkoittavalla tavoitteella saataisiinkin vahinkoa aikaiseksi.

Hinnoittelu vaatii huolellista arviointia ja hintojen tasapainottamista, jossa maksuttomuuden ja hinnoittelun hyödyt (uimataidon parantuminen, vesiturvallisuus, tasa-arvo) punnitaan suhteessa taloudellisiin vaikutuksiin ja suhteessa muiden asiakasryhmien suorittamiin maksuihin.

Espoo panostaa aktiivisesti lasten ja nuorten uimataidon kehittämiseen. Tavoitteena on pilotoinnin kautta löytää vaikuttavin malli uinninoppimisen parantamiseksi. Tähän yhteistyöhön ovat sitoutuneet varhaiskasvatus, koulu sekä liikunta ja urheilu. Maksuttomien uintikertojen vakiintunutta mallia loma-aikoina tullaan jatkamaan vuosittain, ja sen vaikuttavuutta seurataan osana liikuntapalveluiden kehittämistyötä.

Lisäksi vahvistetaan uimarantojen turvallisuutta, mm. valvonnan ja opasteiden osalta. Uimaopetusta kehitetään, jossa keskeisenä toimenpiteenä on lisätä koululaisten uintikertoja osana uinninopetusta. Teemme tämän yhteistyössä suomen- ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa.

Kaikkien palvelujen toteutus vaatii myös huolellista harkintaa myös tilojen käytön näkökulmasta. Isoilla muutoksilla voi olla hallitsemattomia seurauksia, mikä voi ilmetä esimerkiksi toivomattomina ruuhkapiikkeinä. Palvelut tulee voida aina mitoittaa käytössä olevien vesineliöiden suhteessa. Uimahallien käyttäjämäärät kasvavat kaupungin kasvun myötä, mikä asettaa paineita uusien uimahallien rakentamiseksi tai suunnittelupöydällä olevien uimahallien tilaohjelmien muuttamiseksi vesineliöiltään suuremmiksi.

Edellä mainituilla yhteistyötä korostavilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan, että jokaisella espoolaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus oppia uimaan tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti ja kehittämään jokaisen omaa vesiturvallisuutta.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Espoolaisille lapsille ja nuorille tarjottaisiin maksuttomia uintikertoja Espoon uimahalleissa, Eva-Lena Gästrin + 10 kvalt

Tiedoksi